

Jaarverslag 1999

De kern van de taak

De advocaat neemt in de samenleving een bijzondere positie in. Als rechtshelper bij uitstek zijn hem privileges toegekend en plichten opgelegd: zijn onafhankelijkheid, zijn éénduidige loyaliteit aan de cliënt, zijn integriteit en zijn vertrouwenspositie, inclusief geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Het profiel van de advocaat wordt dan ook vooral bepaald door de manier waarop die bestaansvoorwaarden in de praktijk tot uitdrukking komen. De kern van de taak zit hem in de zuiverheid van de belangenbehartiging. Noch de belangen van een tegenpartij, noch de belangen van een derde, noch die van de advocaat zelf of zijn kantoorgenoten mogen enige rol spelen wanneer de advocaat opkomt voor zijn cliënt. Zelfs de schijn van belangenverstrengeling dient hij te vermijden, de rechtzoekende moet kunnen blindvaren op zijn advocaat.

Met dat alles is ook de kerntaak van de Orde aangegeven. De Orde is er om de hierboven geschetste uniciteit de la profession te waarborgen en in stand te houden. Doel en streven van de Orde richten zich dus primair op de onafhankelijkheid van elke in Nederland ingeschreven advocaat, zijn beroepsintegriteit en de waarborging van een behoorlijke praktijkuitoefening met het oog op het belang van de rechtzoekende. Dat is precies wat de advocaten gemeen hebben en wat hen bindt in en met de Orde.

Als publiekrechtelijke beroepsorganisatie staat de Orde via de Advocatenwet een arsenaal aan middelen ter beschikking om die taak uit te voeren. Bijvoorbeeld door het maken van goede en voor de rechtzoekende verstaanbare regelgeving, door het creëren van een indrukwekkend opleidingsprogramma dat van de wieg tot het graf kan worden gevolgd, door steeds uitgebreider informatieverschaffing aan leden, kantoren en samenleving en door het voeren van actie om gedaan te krijgen dat het aanbod van gefinancierde rechtshulp voor minder-draagkrachtigen blijft bestaan. Dit jaarverslag staat er vol van.

De kerntaak van de Orde kan niet worden uitgevoerd zonder de legitimatie van deugdelijke regelgeving die de belangen van de rechtzoekende centraal stelt. Regels ter waarborging van de vakbekwaamheid (stage en opleidingseisen), regels die strekken tot dekking van de financiële aansprakelijkheid voor beroepsfouten, regels die voorkomen dat dergengelden in het ongerede raken en regels die de onafhankelijkheid in tact houden, ook wanneer de advocaat zich begeeft in afhankelijkheidsrelaties zoals interdisciplinaire samenwerking en de dienstbetrekking bij niet-advocaten. Onze regelgevende bevoegdheid is niet alleen een privilege, maar tegelijkertijd een plicht. Waar zelfregulering niet of onvoldoende van de grond komt zal toch overheidsingrijpen nodig zijn - zelfregulering mag niet verworpen tot terugtreden van de overheid zonder meer. Dit laatste is een veelzeggend citaat uit de Justitiebegroting 2000 en wijst ons op de consequenties wanneer wij die plicht zouden veronachtzamen.

Over onze regelgeving is de laatste tijd veel te doen. Met name de mededingingswetgeving vormt voor menigeen aanleiding de Orde-regelgeving aan de kaak te stellen. In dat verband is van belang dat Eurocommissaris Van Miert op 9 maart 1999 schriftelijk aan de Europarlementariër Marianne Thyssen bevestigde dat het mededingingsrecht niet van toepassing is op echte tuchtregels. Hij noemt bij wijze van voorbeeld beroepsregels die noodzakelijk zijn ter verzekering van de onpartijdigheid, de bevoegdheid, de integriteit of de verantwoordelijkheid van de beroepsleden en regels ter voorkoming van belangenconflicten en misleidende reclame of ter bescherming van het beroepsgeheim. Die ruimte mogen en moeten wij als beroepsorganisatie gewetensvol benutten. Met name aan de deugdelijkheid van zijn regelgeving ontleent de advocatuur het gezag en de geloofwaardigheid die nodig zijn om in deze samenleving als Orde én als Balie een eigen onafhankelijke rol te blijven spelen.

P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt
Algemeen deken

Regels voor advocaten

De advocaat dient zich aan beroepsregels te houden. Hij mag bijvoorbeeld geen zaak tegen zijn eigen cliënt behandelen of tegen die van zijn kantoorgenoten. Deze en dergelijke beroepsregels zijn terug te vinden in de verordeningen en de richtlijnen van de Orde of de Gedragsregels. Daarnaast dient de advocaat zich te houden aan wat de gewone wet (met name de Advocatenwet) hem voorschrijft. Ook de uitspraken van de tuchtrechter kunnen voor hem kracht van wet hebben.

De verordeningen van de Orde bevatten bindende regels, zowel voor de advocaat als voor de tuchtrechter. De gedragsregels hebben een andere status, zij kunnen worden gezien als *wegwijzers* voor de advocaat wanneer deze op zoek is naar de juiste interpretatie van de *betamelijkheidsnorm* van artikel 46 Advocatenwet. Ofschoon zij veel voor de praktijkuitoefening wezenlijke onderwerpen regelen, zoals het vermijden van belangenconflicten en geheimhouding, binden zij formeel genomen noch de tuchtrechter, noch de advocaat. De Algemene Raad heeft het beleidsvoornemen een aantal voor de praktijk belangrijke gedragsregels onder te brengen in een nieuwe verordening. Hij zal daarover dit jaar in overleg treden met het College van Afgevaardigden, een vertegenwoordiging van het Hof van Discipline en andere groeperingen binnen de Balie.

Nieuwe Boekhoudverordening

Op 1 juni 1999 werd de nieuwe Boekhoudverordening (1998) van kracht. Deze bevat strengere regels over derdengelden, geldbedragen die niet zijn bestemd voor de advocaat maar voor zijn cliënt of een andere rechthebbende. Nog in 1999 deed zich weer een advocatenfaillissement voor waarbij, onder kracht van de oude regeling, een grote hoeveelheid derdengelden was verdwenen. De advocaat moet er nu voor zorgen dat derdengelden niet meer aan hem maar rechtstreeks aan de rechthebbende worden betaald. De Orde heeft *grote betalers* zoals verzekeringsmaatschappijen en overheidsinstanties verzocht zoveel mogelijk voor rechtstreekse betaling te zorgen. Dat heeft inmiddels al het nodige effect gehad. Als rechtstreekse betaling niet mogelijk is moeten de gelden worden overgemaakt naar een stichting derdengelden. Elk kantoor dient zo'n stichting ter beschikking te hebben. Een extra drempel tegen onregelmatigheden wordt gevormd door het zogenaamde tweehandtekeningenvereiste. Voor elke betaling door de stichting aan een ander is de handtekening van twee stichtingsbestuurders nodig. Om te voorkomen dat dit problemen zou opleveren voor de kleine kantoren is het mogelijk dat verschillende kantoren één gezamenlijke stichting oprichten. Van die mogelijkheid is door honderden kantoren inmiddels gebruik gemaakt. Bij veel advocaten van kleinere kantoren heerst desondanks onvrede over de nieuwe regeling. Zij hebben zich verenigd in de Belangenvereniging van Ondernemende Advocaten (BOA), die er voor pleit dat het tweehandtekeningenvereiste weer uit de regeling verdwijnt. Een aantal advocaten drong bij het ministerie van Justitie aan op vernietiging van de verordening. Het ministerie heeft dat verzoek afgewezen. De Orde moet, naar de mening van Justitie, vanuit haar specifieke verantwoordelijkheid voor een goede praktijkuitoefening preventief voorwaarden kunnen stellen die de mogelijkheden van onregelmatig handelen met derdengelden zoveel mogelijk beperken. De Verordening is dus niet in strijd met de wet of het algemeen belang. De Algemene Raad heeft Justitie toegezegd na twee jaar met een evaluatie te komen. De Algemene Raad voert op dit moment overleg met de BOA en hoopt daardoor op korte termijn tot praktische aanpassingen te komen waarmee de kleinere kantoren beter uit de voeten kunnen, zonder dat het met de regeling beoogde doel uit het oog wordt verloren.

Afschaffing pensioenverordening

Op 1 januari 2000 werd de Verordening Weduwen-, Weduwnaars- en Wezenpensioen afgeschaft. Tot die datum waren de meeste advocaten verplicht deel te nemen aan een collectieve pensioenverzekering voor nabestaanden. Deze was voornamelijk gericht op het risico van voortijdig overlijden. Inmiddels wordt daarin al voorzien door de meeste pensioenregelingen van advocaten of hun kantoren, reden voor de Algemene Raad om het College van Afgevaardigden voor te stellen de Verordening in te trekken. Het Pensioenfonds heeft samen met de serviceorganisatie BaliePlus een nieuwe vrijwillige collectieve regeling ontwikkeld, die de deelnemers in de oude regeling de mogelijkheid geeft de bestaande risicoregeling op vergelijkbare condities voort te zetten. Het Pensioenfonds heeft de ingegane verplichtingen eind 1999 overgedragen aan een verzekeringsmaatschappij. Het fonds zal het restant vermogen in de eerste plaats gebruiken voor indexering van de bestaande verplichtingen.

Zoeklicht op de Orderegelgeving

Gedragsregel 25 verbiedt afspraken waarin de advocaat voor zijn diensten alleen betaald krijgt bij een positief resultaat. Dit *no cure no pay*-verbod is nauw verwant aan de afspraak dat het honorarium een percentage bedraagt van de financiële uitkomst van de zaak, hetgeen evenmin is toegestaan. Bij dit soort afspraken krijgt de advocaat zelf een rechtstreeks financieel belang bij en in de uitkomst van een zaak, hetgeen de onafhankelijkheid zou kunnen aantasten van zijn beroepsmatig oordeel. In 1998 heeft een advocaat zich over deze gedragsregel beklagd bij de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa). Begin 1999 kwam deze met het *voorlopig oordeel* dat de Orde een ondernemersvereniging is in de zin van de Mededingingswet en dat beide bepalingen met die wet in strijd zijn. De Algemene Raad heeft de NMa er direct op gewezen dat de Orde is opgericht om het algemeen belang te dienen en dat zij daarom niet kan worden aangemerkt als ondernemersvereniging. Bovendien leveren de regels geen

(merkbare) beperking op van de mededinging, zij behoren daarom in stand te blijven. Ook de Minister van Justitie heeft bezwaar aangetekend tegen het voorlopige oordeel van de NMa (zie ook de volgende paragraaf). Recente ontwikkelingen bevestigen het standpunt van de Algemene Raad. Op 9 maart 1999 oordeelde Eurocommissaris Van Miert dat het mededingingsrecht niet van toepassing is op *echte tuchtregels*, zoals beroepsregels die noodzakelijk zijn ter verzekering van de onpartijdigheid, de bevoegdheid, de integriteit of de verantwoordelijkheid van de beroepsleden en regels ter voorkoming van belangenconflicten en misleidende reclame of ter bescherming van het beroepsgeheim. Vervolgens kwam de Commissie op 7 april 1999 met de beschikking dat de mededingingsregels geen rol spelen bij de meeste bepalingen uit de Gedragscode van het Instituut van Erkende Gemachtigden bij het Europees Octrooibureau (EPI). Die bepalingen hebben, aldus de Commissie, immers niet het doel de mededinging te beperken maar zijn nodig binnen de context die eigen is aan het beroep. De Algemene Raad heeft de NMa op deze ontwikkeling gewezen. De NMa zal waarschijnlijk in de loop van dit jaar op de zaak terugkomen.

Claimcultuur

De Minister van Justitie en de Tweede Kamer hebben het afgelopen jaar van gedachten gewisseld over de vraag of Nederland te maken krijgt met een *claimcultuur*, oftewel het verschijnsel dat schadeclaims en de hoogte daarvan in ongewenste mate toenemen. In de brief van de Minister daarover aan de Tweede Kamer werd ook het verbod genoemd dat advocaten no cure no pay-afspraken maken met hun cliënten. De Algemene Raad heeft bij Minister en Tweede Kamer aangedrongen op wettelijke regeling van dit onderwerp. Daarin zou het no cure no pay-verbod van toepassing moeten worden verklaard op alle rechtshulpverleners, ook niet-advocaten. De Minister heeft de Kamer laten weten tegen opheffing van het no cure no pay-verbod te zijn: de rechtzoekende is immers doorgaans niet deskundig op het voorliggende probleem en moet derhalve in goed vertrouwen af kunnen gaan op de adviezen van zijn advocaat. De advocaat moet zich dan ook niet begeven in situaties waarbij zijn onafhankelijkheid onder druk kan komen te staan of andere belangen dan die van de cliënt een rol kunnen gaan spelen. Dit betekent dat de advocaat geen direct financieel eigen belang dient te krijgen bij de zaak die hij voor zijn cliënt behandelt. (...) *Tegen het voorlopige oordeel van de Nederlandse Mededingings Autoriteit (NMa) heb ik dan ook bezwaar aangetekend.* De Minister verklaarde verder geporteerd te zijn voor uitbreiding van het no cure no pay-verbod naar andere rechtsbijstandverleners, maar hij liet daarbij doorschemeren niet het voornemen te hebben op korte termijn met nieuwe regelgeving te komen.

Ingrijpen bij gebrekkige praktijkuitoefening

Op 2 december 1999 diende de regering bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel in tot wijziging van de Advocatenwet. Daarin krijgt de plaatselijk deken de mogelijkheid onderzoek te laten verrichten en voorzieningen te treffen op het kantoor van de advocaat die tijdelijk of blijvend, bijvoorbeeld door ernstige ziekte, niet in staat is de praktijk behoorlijk uit te oefenen. Op deze wetswijziging heeft de Algemene Raad al jaren aangedrongen. Die is langzamerhand hoognodig geworden voor de deken om in te grijpen in situaties waarin de kwaliteit van de rechtshulpverlening onder het aanvaardbare minimum is komen te liggen, wanneer zaken in het geheel niet meer worden behandeld of gevaar voor fraude bestaat. De Algemene Raad heeft er bij Justitie en Tweede Kamerleden op aangedrongen dat de wijziging nog dit jaar zal worden ingevoerd.

Europese vestigingsrichtlijn

Binnenkort kan iedere buitenlandse EU-advocaat zich onder zijn eigen beroepstitel (zoals Rechtsanwalt, solicitor of avocat) in Nederland vestigen en hier de praktijk uitoefenen, ook op het gebied van het Nederlands recht. Hij moet zich daarvoor, op een aparte lijst, laten inschrijven in het arrondissement waar hij zich vestigt. Hij is dan onderworpen aan het Nederlandse gedrags- en tuchtrecht én dat van zijn eigen land. Dit alles is het gevolg van de Europese Richtlijn 98/5 die medio maart 2000 in de nationale wetgeving moet zijn opgenomen. Het ziet ernaar uit dat de Nederlandse wetgeving niet tijdig aan de Richtlijn zal zijn aangepast. Bovendien heeft Luxemburg bezwaar aangetekend tegen de Richtlijn bij het Europese Hof, waardoor de invoering verder kan worden opgehouden. Na drie jaar kan de buitenlandse advocaat, indien hij voldoet aan bepaalde voorwaarden, zonder proeve van bekwaamheid de volledige status van Nederlands advocaat verkrijgen, inclusief die titel. De Algemene Raad heeft het Ministerie van Justitie voorstellen gedaan met betrekking tot aanpassing van de Advocatenwet. Naar verwachting zal de nieuwe regeling een extra wissel trekken op de (controle)werkzaamheden van de Raden van Toezicht.

Klantgerichte klachtenbehandeling

Het begint vaak met verkeerde verwachtingen over de dienstverlening. Daarna komt de teleurstelling, gevolgd door een klacht. En als op die klacht niet klantgericht wordt gereageerd, ontstaat als vanzelf een geschil. Veel geschillen kunnen worden voorkomen indien de klachten in een vroeg stadium tot wederzijdse tevredenheid worden opgelost. Met een nieuw klachten- en geschillensysteem wordt nu geëxperimenteerd in zes arrondissementen.

De nieuwe Klachten en Geschillenregeling Advocatuur waarmee begin 1999 in de zes proefarrondissementen (Groningen, Leeuwarden, Assen, Zwolle, Den Bosch en Maastricht) een begin werd gemaakt, gaat uit van de gedachte dat klachten zoveel mogelijk bevredigend moeten worden opgelost op de kantoren, bijvoorbeeld door een klachtencommissie, en dat als desondanks geschillen ontstaan deze eveneens een cliëntgerichte benadering verdienen. De deelnemende kantoren krijgen daarom de gelegenheid de klachten eerst onderling met hun cliënt te regelen. Als dat niet lukt kunnen de cliënten terecht bij de Geschillencommissie Advocatuur. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de rechterlijke macht, consumentenorganisaties en de advocatuur. De regeling biedt faciliteiten die de tuchtrechtspraak niet kent. Bij toewijzing van de klacht kan de cliënt een schadevergoeding worden toegekend van maximaal f 20.000. Ook voor declaratiegeschillen kan men bij de Geschillencommissie terecht. De oprichting van de Geschillencommissie Advocatuur vond september 1999 plaats. Zij is aangesloten bij de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC).

De Algemene Raad hoopt dat de ervaringen in de zes proefarrondissementen zullen leiden tot landelijke invoering van het systeem. Het advocatentuchtrecht blijft zijn eigen plaats behouden. Daarin staat de betamelijkheid van het handelen van de advocaat centraal, meer dan de kwaliteit van zijn dienstverlening. Tuchtklachten worden ingediend bij de plaatselijke deken. Deze speelt in veel gevallen een actief-bemiddelende rol, hetgeen veelal een beperkende werking heeft op het aantal gevallen dat uiteindelijk bij de Raden van Discipline terechtkomt. Voor de kantoren die gezien hun omvang niet over een eigen klachtenafhandelingssysteem kunnen beschikken, zal de rol van de deken ook in het nieuwe klachten- en geschillensysteem van belang blijven.

Tot dusverre nam de Orde de honorering van de griffiers van de tuchtcolleges voor haar rekening. Deze bedroegen in 1999 fl 1.5 miljoen, oftewel 17 procent van de totale Ordebegroting. De Algemene Raad pleegt met het Ministerie van Justitie overleg over een regeling waarin de kosten van de klachten- en geschillenregeling geheel voor rekening van de Orde komen en die van de tuchtrechtspraak geheel voor die van Justitie.

Interdisciplinair samenwerken

Anders dan in veel andere landen heeft de juridische adviespraktijk in Nederland geen monopoliepositie. Gevolg daarvan is dat van de totale omzet van de juridische dienstverleners bijna tweederde wordt gegenereerd door niet-advocaten. Een groeifactor van betekenis is de juridische dienstverlening door multidisciplinaire organisaties waarvan niet-juridische beroepsbeoefenaren deel uitmaken. Er bestaat nog steeds discussie over de vraag op welke voorwaarden advocaten met dergelijke organisaties mogen samenwerken.

De Orderegelgeving (met name de Samenwerkingsverordening 1993) maakt onderscheid tussen *samenwerkingsverbanden* oftewel geïntegreerde samenwerking waarin de deelnemers hun winst of de zeggenschap in de organisatie met elkaar delen, en lossere vormen van samenwerking. Samenwerkingsverbanden van advocaten zijn toegestaan met andere juridische beroepsbeoefenaars, te weten notarissen, belastingadviseurs en octrooigemachtigden. Volledig geïntegreerde samenwerking met branche-vreemde beroepsbeoefenaren zoals accountants en management consultants zijn niet toegelaten. Die levert in de visie van de Algemene Raad een te grote bedreiging op van de onafhankelijkheid van de advocaat, zeker wanneer de beroepsregels van de niet-juristen haaks staan op die van de advocaten. Over deze kwestie is nog steeds een geschil aanhangig bij de Raad van State. Deze heeft op 10 augustus 1999 over de Europeesrechtelijke aspecten van de zaak prejudiciële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. Naar verwachting zal de Raad van State pas in 2001 definitief uitspraak doen.

Alternatieve oplossingen

De praktijk lijkt zich inmiddels steeds meer te kunnen redden met de bestaande Orde-regelgeving. Begin 1999 ontwikkelde de Algemene Raad het Paardensprongmodel. Het biedt, binnen het raam van de Orde-regelgeving, advocaten de mogelijkheid om een samenwerkingsverband aan te gaan met belastingadviseurs die op hun beurt in een samenwerkingsverband opereren met accountants en/of management-consultants. Daarbij geldt de voorwaarde dat op geen enkele manier een samenwerkingsverband ontstaat tussen de advocaten en niet-juristen (dus zonder delen van winst, verlies of zeggenschap). Inmiddels werd op basis van het Paardensprongmodel overeenstemming bereikt met de belastingadviesorganisaties van KPMG Meijburg en Ernst & Young. De Algemene Raad voert met vertegenwoordigers van PriceWaterhouseCoopers besprekingen over de onderbrenging van alle juridische diensten in een aparte organisatie Landwell hetgeen naar verwachting nog dit jaar zal leiden tot een bevredigende oplossing.

IDS werkgroep

De vraag of en, zo ja, onder welke voorwaarden mag worden samengewerkt met niet-juridische vrije beroepsbeoefenaren zoals accountants kwam ook ter sprake bij de behandeling van de nieuwe Wet op het Notarisambt, die op 1 oktober 1999 van kracht werd. Het eerste lid van artikel 18 bepaalt dat de notaris een samenwerkingsverband kan aangaan met beoefenaren van een ander beroep, mits zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid daardoor niet kunnen worden beïnvloed. Daarvoor zal de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) in een verordening nadere regels moeten stellen. Staatssecretaris van Justitie Cohen liet de Tweede Kamer bij die gelegenheid weten dat de bij deze materie betrokken beroepsorganisaties onderling moesten bezien of op korte termijn een regeling tot stand kan worden gebracht die het mogelijk maakt dat de mogelijkheid van samenwerking met deling van winst en verlies door notarissen en advocaten kan worden uitgebreid tot samenwerking met de accountants. De staatssecretaris maakte daarbij onderscheid tussen samenwerking met accountants die al in een samenwerkingsverband opereren met andere niet-juridische beroepsbeoefenaren zoals management-consultants en de accountants die dat niet doen. Voor de eerste categorie zou binnen drie jaar naar overeenstemming over deze kwestie moeten worden gestreefd, voor de tweede categorie is die termijn één jaar. Begin 2000 is een werkgroep IDS opgericht waarin naast de Algemene Raad zijn vertegenwoordigd de besturen van de KNB, de Nederlandse Organisatie van Belastingadviseurs, het Koninklijk NIVRA en de Nederlandse Orde van Accountants Administratieconsulenten. De IDS werkgroep staat onder voorzitterschap van Mr H.F. van den Haak, voormalig President van het Gerechtshof te Amsterdam.

Succesvolle actie

Op 1 januari 2000 zijn de toevoegingsvergoedingen met 23 procent verhoogd. Gemiddeld ontving de advocaat f 125 bruto per uur, inclusief de dekking van zijn kantoorkosten. Nu is dat bedrag f 154. Daarmee is de eerste etappe op de weg naar aanvaardbare toevoegingsvergoedingen met succes voltooid. Maar de Algemene Raad wil op korte termijn een verdere verhoging tot f 180 exclusief indexering. Als die niet snel plaats vindt zijn er straks niet genoeg gespecialiseerde advocaten meer beschikbaar voor de rechtsbijstand aan de grote groep burgers die op de gefinancierde rechtshulp is aangewezen.

Aan de eerste verhoging van de toevoegingsvergoedingen ging een collectieve actie vooraf. Op 15 juni 1999 boden de voorzitters van de Verenigingen voor de Sociale Advocatuur (VSAN en VSAA), de Vereniging van de Bureaus voor Rechtshulp, de Vereniging voor Rechtshulp en Orde-deken Von Schmidt een petitie aan aan de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer. Daarin werd gewezen op de noodzaak van drastische verhoging van de vergoedingen. Op 17 juni werd die kracht bijgezet door een groot aantal sociale advocaten in een demonstratieve optocht naar de Tweede Kamer. Een rapport van vijf Rotterdamse advocatencollectieven waarin overtuigend naar voren kwam hoe zorgelijk de situatie is geworden, werd indringend onder de aandacht gebracht van leden van de Vaste Kamercommissie voor Justitie. Tijdens het Tweede-Kamerdebat over de Voorjaarsnota bleek een grote meerderheid te bestaan voor een eerste verhoging naar 150 gulden per uur. Op 1 juli aanvaardde de Kamer een motie van dezelfde strekking. Bij de behandeling van de Justitiebegroting begin november zegde Staatssecretaris Cohen tenslotte de eerste verhoging toe.

Daarbij kondigde hij aan een verdere verhoging naar f 180 mogelijk te achten, op voorwaarde dat nadere kwaliteitseisen worden gesteld aan de advocaten die zich met de toevoegingspraktijk bezig houden. In voorbereiding daarop had het Ministerie van Justitie al een Werkgroep Kwaliteitszorg in de Gefinancierde Rechtsbijstand ingesteld. Daarin hadden vertegenwoordigers van alle bij de gefinancierde rechtshulp betrokken groeperingen zitting. In oktober 1999 kwam de Commissie met de aanbeveling een Steunpunt Kwaliteitsinitiatieven Rechtsbijstand (SkiR) op te zetten. Dat zou een kwaliteitszorgstelsel moeten voorbereiden dat zoveel mogelijk aansluit bij de initiatieven die de verschillende organisaties zelf al genomen hebben. De Algemene Raad heeft aangekondigd daaraan te willen meewerken, maar dat hij de kwaliteitszorg voor advocaten als een aangelegenheid beschouwt die in principe door de Orde zelf moet worden georganiseerd. In de loop van dit jaar zal de Algemene Raad na overleg met de overige organisaties daarover voorstellen presenteren aan het Ministerie van Justitie.

Opleidingssubsidie voor toevoegingsadvocaten

In 1999 trad een nieuwe subsidieregeling voor sociale advocaten in werking. De Algemene Raad en de Raden voor Rechtsbijstand hadden daar bij het Ministerie van Justitie op aangedrongen. De subsidie bedraagt f 650 per advocaat per jaar en wordt verleend ten behoeve van cursussen of praktijkondersteunende activiteiten. De subsidie is alleen bestemd voor advocaten die actief zijn in de toevoegingspraktijk en jaarlijks een bruto-praktijkinkomen genieten van minder dan f 120.000. De regeling geldt voorlopig voor twee jaar.

Orde en wetgeving

Bij veel nieuwe wetgeving, bijvoorbeeld wetsontwerpen die te maken hebben met de rechtspleging, advocatenregels of die zijn gericht op het specifieke werkkterrein van advocaten, wordt de Orde ingeschakeld als wetgevingsadviseur. De Algemene Raad maakt daarbij vaak gebruik van zijn vijftien adviescommissies, die elk op een bepaald rechtsterrein zijn gespecialiseerd. De specialistische kennis binnen de beroepsgroep komt op die manier belangeloos ten goede aan de gemeenschap.

In de periode maart 1999 - maart 2000 brachten de adviescommissies in totaal 38 adviezen uit. Vorig jaar waren dat er 24. Twintig adviezen nam de Adviescommissie Strafrecht voor zijn rekening. Een verkorte samenvatting van de Ordeadviezen is afgedrukt op de pagina's 36 tot en met 39 van dit jaarverslag.

Anti-witwasrichtlijn

Net als de notaris, de geestelijke en de arts heeft de advocaat een geheimhoudingsplicht en een verschoningsrecht. Rechtzoekenden met bedreigde belangen moeten hun advocaat immers in vertrouwen kunnen nemen, zonder de vrees dat het besprokene doorgelicht wordt aan derden. Op deze harde garantie dreigt de Europese richtlijn tegen het witwassen (EG-richtlijn 91/308/EEG) uitzonderingen te gaan formuleren. In de strijd tegen de witwaspraktijken wil het Europees parlement ook advocaten een meldingsplicht opleggen. De Algemene Raad heeft op 24 december 1999 het Ministerie van Justitie gewezen op de noodzaak dat de lidstaten de advocatuur vrijstellen van een dergelijke meldingsplicht. Advocaten hebben immers in hun normale beroepsuitoefening nauwelijks te maken met witwassen; een mogelijke meldplicht zou zich hoogstens mogen uitstrekken tot activiteiten van advocaten die buiten hun eigenlijke beroepsuitoefening zijn gelegen. De Raad wees erop dat de Orde al in 1995 richtlijnen heeft uitgevaardigd die de betrokkenheid van advocaten bij witwasactiviteiten en andere criminele handelingen van hun cliënten moeten voorkomen.

Verruiming mogelijkheden DNA-onderzoek

De Minister van Justitie heeft voorgesteld de regeling voor DNA-onderzoek verder te verruimen. Het voorstel, dat nu in behandeling is bij de Tweede Kamer maakt dit onderzoek mogelijk door onder bepaalde voorwaarden afname van wangslimvlies bij verdachten toe te laten, ook wanneer dat voor de waarheidvinding niet *dringend noodzakelijk* is. De Minister heeft vervolgens voorgesteld de regeling nog verder te versoepelen. In eerste instantie zou DNA-onderzoek alleen toegelaten worden bij delicten die met een maximum gevangenisstraf worden bedreigd van acht jaar of meer. Nu dreigt het mogelijk te worden bij alle delicten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan. Het nieuwe voorstel maakt ook afname van celmateriaal mogelijk op last van de officier van justitie (en niet de rechter-commissaris). Beroep tegen diens beslissing zou niet meer mogelijk zijn. De Algemene Raad heeft krachtig gewaarschuwd tegen het nieuwe voorstel. Het maakt in zijn huidige vorm een te grote inbreuk op de rechtsbescherming die elke verdachte in strafzaken toekomt.

Orde pleit voor lager BTW-tarief

Over advocatendiensten is een BTW-tarief verschuldigd van 17.5 procent. Bedrijven kunnen de BTW verrekenen, maar voor particulieren wordt de rekening daadwerkelijk met dat percentage verhoogd. De Algemene Raad pleit, mede op verzoek van de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland, al jaren bij het Ministerie van Financiën voor een lager tarief bij advocatendiensten die vallen binnen de verplichte procesvertegenwoordiging. Nederland kreeg onlangs van de Europese Commissie toestemming om voor een periode van drie jaar de BTW op consument-vriendelijke en bewerkelijke dienstverlening te verlagen. De Algemene Raad heeft Financiën gevraagd advocatendiensten in het experiment onder te brengen. Op dit verzoek is tot op heden niet gereageerd. De Algemene Raad heeft ook zijn Europese zusterorganisaties in de CCBE verzocht op eenzelfde verlaging aan te dringen bij hun eigen Ministerie van Financiën.

Advocaten en asielzoekers

In 1999 heeft de Regering de asielprocedure ingrijpend veranderd. De lengte van de procedure in het aanmeldcentrum (AC) is gebracht van 24 naar 48 uur. De AC's werden in 1994 in het leven geroepen voor uitsluitend de behandeling van op het eerste gezicht kansloze asielaanvragen. Door de uitbreiding komen ook ingewikkelder zaken in de AC-procedure terecht, die daar niet op is berekend. De uitbreiding van het noodzakelijke onderzoek in die zaken heeft tot gevolg dat de verschillende bij asielprocedures betrokken instanties, waaronder de advocatuur, onder een onaanvaardbaar grote druk komen te staan. Om daartegen te protesteren is de Vereniging van Asieljuristen in Nederland (VAjN) opgericht. Deze heeft in november 1999 over het 48-uurssysteem een kort geding aangespannen tegen de Staat. De Haagse president heeft de vordering van de VAjN afgewezen, waartegen appèl is aangetekend. De Orde poogt in overleg met de Staatssecretaris van Justitie tot afspraken te komen die het systeem werkbaarder maken en oneigenlijk gebruik voorkomen.

Naar een Landelijk uniform rolreglement

Op dit moment hanteren alle negentien rechtbanken verschillende rolreglementen. Een rolreglement bevat de interne regels van een rechtbank die door de procederende partijen in acht genomen moeten worden. In het kader van het Project uniformering en versnelling van de civiele procedure werken de rechtbanken aan een Landelijk Reglement voor de Civiele Rol bij de rechtbanken. In dit project wordt voortgeborduurd op het succes van het Versneld Regime, een initiatief van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Orde uit 1996. Geholpen door de Adviescommissie burgerlijk procesrecht heeft de Algemene Raad op 23 november 1999 over de uniformering van het rolreglement een eerste advies uitgebracht. Deze heeft belangrijke consequenties voor de manier waarop in Nederland wordt geprocedeerd. Daarom heeft de Algemene Raad erop aangedrongen dat ook de plaatselijke Ordes in staat worden gesteld op het concept-reglement commentaar te leveren. Die wens is ingewilligd, de plaatselijke Ordes kregen daarvoor tot 15 maart 2000 gelegenheid. Het concept-Landelijk rolreglement is te raadplegen op [BalieNet](#).

Van folio naar digitaal

De informatieverschaffing door de Orde aan haar leden wordt steeds meer gedigitaliseerd. Binnenkort zullen bijvoorbeeld van het Advocatenblad de jaargangen vanaf 1997 via BalieNet beschikbaar komen. Het blad blijft tweewekelijks in folio verschijnen maar ook voor de actuele berichtgeving zal BalieNet vaker worden gebruikt. Dit jaar ontvangen alle advocaten op verzoek een gratis certificaat waarmee zij toegang krijgen tot BalieNet, het exclusieve netwerk voor advocaten dat beveiligd e-mailen mogelijk maakt en versneld toegang geeft tot vakinhoudelijke informatie van de Orde en externe databanken.

Elektronische communicatie is binnen de advocatuur nog geen gemeengoed. Afgelopen jaar voerde de Algemene Raad een onderzoek uit naar het gebruik van ICT (informatie communicatie technologie) op de werkplek van de advocaat. Daaruit bleek dat 21 procent van alle advocaten vanaf de werkplek beveiligd kan e-mailen, maar dat slechts 8 procent dat ook met zekere regelmaat doet.

De Algemene Raad meent dat elektronische communicatie onmisbaar is voor een goede praktijkuitoefening. Hij doet er alles aan de toegang tot BalieNet en daarmee tot de verschillende (juridische) databanken verder te stimuleren: per half maart 2000 vindt gratis verstrekking van toegangscertificaten plaats. Daarmee kan ook beveiligd worden gecommuniceerd met cliënten en advocaten in binnen- en buitenland.

Op 26 november 1999 werd in samenwerking met het ICTA (Informatie, Communicatietechnologie Afstemmingsorgaan) een congres gehouden over informatie en communicatie voor deelnemers in het rechtsbedrijf. De dag gaf een overzicht van een vijftal communicatie- en informatiseringsprojecten binnen het rechtsbedrijf. In het ICTA-verband werken samen het Ministerie van Justitie, de Adviesraad Informatievoorziening Zittende Magistratuur, het Openbaar Ministerie, de Stichtingen Rechtsbijstand en de Orde. Met de Koninklijke Vereniging van Gerechtsdeurwaarders (KVG) werd een convenant gesloten over de wederzijdse erkenning van certificaten. Advocaten en deurwaarders kunnen hierdoor beveiligd elektronisch documenten uitwisselen.

Ook werd een begin gemaakt met het elektronisch beschikbaar stellen van rolgegevens. Het spits werd afgebeten door de rechtbank Groningen. De Groningse rol is vanaf 1 november 1999 door alle advocaten in Nederland via het besloten BalieNet te raadplegen. De gesprekken met andere rechtbanken zullen er naar alle waarschijnlijkheid toe leiden dat ook zij hun rol gaan digitaliseren. Door de elektronische beschikbaarheid van rolgegevens kan op den duur de wettelijke eis vervallen dat voor processuele handelingen in een bepaald arrondissement een aldaar ingeschreven procureur moet worden ingeschakeld. Afschaffing van de procureur was in 1995 één van de aanbevelingen van de interdepartementale MDW-werkgroep Advocatuur.

Kwaliteit op kantoor

De door de Orde aan de kantoren ter beschikking gestelde 'Quickscan' is een gemakkelijk te hanteren softwareprogramma waarmee men op eenvoudige wijze het kwaliteitsniveau op het eigen kantoor kan meten. Voorbeelden van meetbare onderdelen: tijdige beantwoording van brieven, het nakomen van afspraken en duidelijkheid vooraf over de methode van declareren.

De Algemene Raad stelde in 1999 een onderzoek in naar de ervaringen met de QuickScan op verschillende kantoren. Daaruit bleek dat het systeem 90 procent van de ondervraagden een beter inzicht gaf in de factoren die bij het verbeteren van de eigen dienstverlening een beslissende rol spelen. De QuickScan is aan de hand daarvan nog meer aangepast aan de situatie op een advocatenkantoor. In 2000 zal de Orde 200 kantoren bijstaan bij het toepassen van de QuickScan en het verbeteren van de eigen service. Met deze kleine consultancy is één dagdeel gemoeid. Kantoren kunnen zich aanmelden bij het Bureau van de Orde (070 - 335 35 74).

Ledenmonitor

Elk jaar onderzoekt de Algemene Raad de waardering van de leden over de producten en diensten van de Orde. Aan de hand van de uitkomsten daarvan wordt ernaar gestreefd de kwaliteit van de Orde-dienstverlening verder te verbeteren. Uitkomst van de in 1999 uitgekomen Ledenmonitor was dat de diensten en producten van de Orde relatief weinig bekend zijn bij de leden. Een eerste aanzet tot betere voorlichting daarover is de verschijning van de brochure Wat doet de Orde voor mij? die begin van dit jaar aan alle leden werd toegezonden.

BaliePlus

Advocatenkantoren hebben behoefte aan collectief ingekochte goederen en diensten; zij kunnen daarmee aanzienlijk op hun kosten besparen. Om een slagvaardiger commercieel beleid mogelijk te maken heeft de Orde twee jaar geleden de onafhankelijke service-organisatie BaliePlus B.V. opgericht.

Het aantal bij BaliePlus aangesloten kantoren is in twee jaar gegroeid tot ruim 600, hetgeen betekent dat nu meer dan éénderde van alle advocaten profiteert van de exclusieve BaliePlus-aanbiedingen. Meer gegevens over het BaliePlus-assortiment zijn te vinden via BalieNet en de Orde-website.

Het Debat van Maastricht

Op 8 oktober vond in Maastricht de jaarlijkse Ordevergadering plaats. Deze had als titel: De stage, het debat van Maastricht. In zijn openingsrede sprak algemeen deken Von Schmidt zijn bezorgdheid uit over de verregaande

commercialisering binnen de adviessector van de advocatuur. Deze zou op den duur een noodlottige tweedeling binnen de balie in de hand kunnen werken. Hij pleitte ervoor dat advocaten hun *fixatie op de markt* onderdrukken en meer aandacht besteden aan hun kerntaak: procesvertegenwoordiging van bedrijven, overheden en particulieren. De deken wees erop dat dit een verantwoordelijkheid is van de hele balie en niet van een klein deel daarvan. Staatssecretaris van Justitie Cohen sprak zich uit voor de wenselijkheid van een toetsbaar kwaliteitssysteem in gefinancierde rechtshulp. *Zonder een dergelijke toetsing ontbreekt een dam tegen vakgenoten die zich aan kwaliteitsbevordering onttrekken*, aldus de Staatssecretaris. In het middagprogramma werd door panels bestaande uit stagiaires, patroons, vertegenwoordigers van universiteiten, human resources adviseurs en Ordefunctionarissen levendig gedebatteerd over de toekomst van de advocatenstage. Zie het volgende hoofdstuk.

Advocatenlijn

Het is van groot belang dat rechtzoekenden eenvoudig en snel een advocaat kunnen vinden. Via de Advocatenlijn (0900-ADVOCATEN of: 0900-2386228) kunnen rechtzoekenden nu telefonisch en via de Orde-website (www.advocatenorde.nl) een advocaat in de eigen woonomgeving vinden die beschikbaar is voor een gratis kennismakingsgesprek. De lijn biedt in het arrondissement van de beller ook de gegevens van kantoren die Rechtshulp op Maat bieden. Kantoren die deelnemen aan de actie Rechtshulp op Maat houden in hun tariefsstelling nadrukkelijk rekening met de draagkracht van de particuliere rechtzoekende. Een gerichte publiciteitscampagne heeft in 1999 de bekendheid van de Advocatenlijn bij het publiek versterkt.

www.advocatenorde.nl

De Orde-website op Internet is bereikbaar voor iedereen. De rechtzoekende kan hier een advocaat vinden en krijgt antwoord op vragen over de declaratiemethoden van advocaten, de verordeningen en gedragsregels, de reacties van de Orde op wetsvoorstellen en vele andere onderwerpen. De rubriek Opleiding geeft voorlichting aan studenten en scholieren over het beroep. Ook geeft de site een overzicht van de bestaande Ordepublicaties en vermeldt hij de nodige gegevens over de Algemene Raad, het Bureau van de Orde, de Adviescommissies en Specialisatieverenigingen. Een van de laatste aanwinsten op de publiekssite is de digitale versie van het Vademecum Personen-deel met uitgebreide zoekfuncties, inclusief de mogelijkheid te selecteren op Gratis Kennismakingsgesprek of Rechtshulp op Maat.

Knipselkrant

Wekelijks verschijnt de Knipselkrant van de Orde. Daarin staan artikelen opgenomen uit dag-, week- en maandbladen over de advocatuur en het rechtsbedrijf. Veel kantoren, individuele advocaten en externe relaties hebben een abonnement. Ook de Knipselkrant zal op den duur via BalieNet ter beschikking worden gesteld.

AdvocatenDossier

Met ingang van afgelopen jaar werd het AdvocatenDossier, dat twee tot drie keer per jaar uitkomt, gratis aan leden ter beschikking gesteld als bijlage bij het Advocatenblad. In deze Orde-publicatie besteden gezaghebbende auteurs aandacht aan bij uitstek praktijkgerichte onderwerpen. Zo verschenen in 1999 een Webwijzer, met daarin onder meer een overzicht van de belangrijkste juridische websites en cd-roms, en een uitgave over de Gefinancierde Rechtshulp, dat inmiddels een onmisbaar handboek is gebleken voor de sociale advocaat.

Vademecum Advocatuur

In januari kwam de nieuwste editie van het Vademecum Advocatuur van de pers, bestaande uit de delen Wet- & regelgeving en Personen. Het deel Personen bevat in alfabetische volgorde de namen en adressen (steeds vaker ook het e-mailadres) van alle Orde-leden plus hun be'digingsjaar. Het geeft ook een overzicht van de Raden van Toezicht, Orde Adviescommissies, Opleidingscommissies en de Specialisatieverenigingen. Beide delen zijn eveneens on-line te raadplegen via BalieNet en de Orde-website. Dat heeft het voordeel dat steeds de meest actuele gegevens beschikbaar zijn.

Voorlichtingsbrochures

De Orde geeft een groot aantal voorlichtingsbrochures uit die zijn bestemd voor particulieren en bedrijven. Ten behoeve van hun eigen voorlichting kunnen kantoren deze bestellen bij de afdeling Communicatie van de Orde. Een drietal brochures (Hoe rekent uw Advocaat, Gratis kennismakingsgesprek en De advocaat. Uw raadsman of raadvrouw) is opgenomen op de Orde-website

Interventies

Elk jaar ontvangt de Orde verzoeken van mensenrechtenorganisaties zoals Amnesty International, Lawyer to Lawyer Network en het Human Rights Institute van de IBA om te interveniëren bij overheden van landen waar de mensenrechten worden geschonden, met name wanneer daardoor de uitoefening van het advocatenberoep op ontoelaatbare wijze wordt belemmerd. In 1999 intervenieerde de Algemene Raad bij de regeringen van Equatoriaal Guinea, Djibouti, Tunesië, Noord-Ierland, Turkije, Brazilië en Joegoslavië. In Noord-Ierland gebeurde dat naar

aanleiding van de moordaanslag die de prominente mensenrechten-advocate Rosemary Nelson het leven kostte. De Orde heeft bij de Britse autoriteiten op een onafhankelijk en effectief onderzoek aangedrongen.

Lijnen in het leren

Anders dan vroeger is het niet meer mogelijk het hele recht te beheersen. Zelfs advocaten die zich richten op de algemene praktijk beperken zich doorgaans tot niet meer dan een beperkt aantal rechtsgebieden. Bovendien moet het vak, door de snelheid waarmee het recht zich ontwikkelt, in feite steeds opnieuw worden geleerd. Daarom zorgt de Orde ervoor dat advocaten van de wieg tot het graf hun vak leren en bijhouden.

Op de Ordevergadering die dit jaar in Maastricht werd gehouden stond de vraag centraal in hoeverre de stage zijn huidige generalistische opzet moet behouden. De verplichte beroepsopleiding voor eerstejaars stagiaires richt zich immers voor een belangrijk deel op burgerlijk procesrecht, strafprocesrecht en administratief procesrecht. Veel stagiaires krijgen tijdens de stage niet de gelegenheid de aldus opgedane kennis op alle drie terreinen in de praktijk te brengen. Toch blijft de Algemene Raad zich op het standpunt stellen dat kennis van de drie *procesrechten* tot de kerncompetentie behoort van iedere advocaat. Ook het *Debat van Maastricht* leverde geen conclusies op die in een andere richting wezen. Wel zal de Algemene Raad in de loop van 2000 aan het College van Afgevaardigden nieuwe beleidsplannen presenteren over de stagiaire-opleiding en de verplichte permanente opleiding.

Van punten naar leerlijnen

Het systeem van de verplichte opleiding van de Orde houdt in dat iedere advocaat die zijn stage achter de rug heeft per kalenderjaar 16 opleidingspunten dient te behalen. Dat betekent in de meeste gevallen dat 16 uren opleiding moeten worden gevolgd bij een door de Orde erkende cursusaanbieder. Het staat de advocaat in principe vrij te kiezen met welke opleiding hij zijn punten behaalt. Dit systeem is onlangs door de Orde geëvalueerd en blijkt goed geaccepteerd te zijn. De Algemene Raad acht daarom voortzetting de komende jaren wenselijk. De nieuwe Verordening op de permanente opleiding die per 1 januari 2000 van kracht werd leverde in dat opzicht dan ook geen principiële wijzigingen op. Wel zoekt de Algemene Raad naar criteria die de huidige open 16 punten-norm verder concretiseren. Dat zou erop neerkomen dat de advocaat per rechtsgebied meer informatie krijgt over welke (soort) cursussen hij moet volgen, wil hij geacht kunnen worden dat rechtsgebied adequaat te beheersen. Het aldus bereikte mesoniveau zou ook als opstapje kunnen dienen voor het volgen van een specialisatiecursus. Veel specialisatieverenigingen (voor een overzicht daarvan zie pag. 40) accepteren advocaten pas als lid indien deze een dergelijke specialisatiecursus hebben gevolgd. Per rechtsgebied zouden op deze manier *leerlijnen* ontstaan die de advocaat op weg naar profilering of specialisatie in een bepaald rechtsgebied dient te doorlopen. Zodra de kennis en ervaring van advocaten langs deze weg beter in kaart zouden zijn gebracht krijgt de rechtzoekende meer mogelijkheden (bijvoorbeeld via Internet) om aantoonbaar deskundige rechtsbijstand te vinden. De Verordening op de Permanente Opleiding zou te zijner tijd aan die situatie moeten worden aangepast. Het aanbod voor de Permanente Opleiding is in 1999 wederom uitgebreid. Het aantal erkende cursusaanbieders steeg tot 230 (1998: 190); in totaal brengen deze circa 2800 cursussen op de markt waarmee opleidingspunten kunnen worden behaald. Ook de Orde zelf ontwikkelde in 1999 PO-cursussen. In het najaar van 1999 werden uitgebracht de cursussen Kwaliteitszorg, Klachtenbehandeling en Aansprakelijkheid- en Risicobeheer. Medio 2000 zal de Orde, op de voet van de nieuwe Verordening, de bestaande erkenningen van cursusaanbieders opnieuw beoordelen. Op die manier kan meer samenhang worden bereikt in het cursusaanbod en kan ook, op termijn, duidelijker tot uitdrukking worden gebracht tot welk niveau een cursus opleidt. De uitkomsten van deze analyse zullen worden gebruikt bij de uitwerking van het leerlijnenplan.

10 jaar beroepsopleiding

De beroepsopleiding voor eerstejaars stagiaires vierde in 1999 haar tienjarig bestaan. Het aantal deelnemers is in die tijd meer dan verdubbeld: in 1989 volgden 484 de opleiding, in 1999 waren dat er 933 plus de cursisten die de zogenaamde compactcursus volgden. De beroepsopleiding omvat 58 dagdelen. Het bij de opleiding horende examen omvat twee deoltoetsen, één toets halverwege de opleiding en één aan het einde. De toetsen zullen binnenkort zo worden aangepast dat zij nog meer aansluiten bij het lesprogramma. Komend jaar zal dit gebeuren met de toets voor burgerlijk procesrecht. Tevens zullen de procesrechtelijke vakken meer geïntegreerd met het onderdeel Vaardigheden worden aangeboden.

Voortgezette stagiaire opleiding (VSO)

Alle stagiaires volgen na de beroepsopleiding nog een aantal VSO cursussen. Het volgen van twee cursussen heeft de Algemene Raad landelijk verplicht gesteld. In de meeste arrondissementen geldt daarnaast nog een lokale verplichtstelling van nog eens twee cursussen. Om de landelijke uniformiteit te vergroten onderzoekt de Algemene Raad onder welke voorwaarden een programma kan worden ingevoerd dat de onderlinge verschillen tussen de arrondissementen wegneemt. Dat zou onder andere van belang zijn voor de jonge advocaten die gedurende hun stage de praktijk gaan uitoefenen in een ander arrondissement. In 1999 volgden in totaal 1156 cursisten 33 door de Orde georganiseerde cursussen. In samenwerking met de Katholieke Universiteit Nijmegen en Opleidingen Sociaal Recht in Utrecht werden het afgelopen jaar in totaal 80 cursussen georganiseerd waaraan 2826 advocaten deelnamen (1998: 2280). De belangstelling voor de VSO cursussen is groot. Dat leverde helaas in sommige gevallen lange wachttijden op, met name was dat het geval bij de cursussen Onderhandelen en Getuigenverhoor. Dit jaar

zullen daarom die cursussen vaker worden aangeboden. Nieuw ontwikkelde cursussen in 1999 waren Intellectuele Eigendom, Financieel recht en Debatteren.

Nieuwe Verordening op de Permanente Opleiding

Op 1 januari 2000 trad de Verordening op de Permanente Opleiding 2000 in werking. Bij de totstandkoming van de oude Verordening in 1994 was afgesproken dat deze na een aantal jaren zou worden geëvalueerd. De door de Orde uitgevoerde evaluatie heeft uitgewezen dat de Verordening goed wordt nageleefd maar dat de regeling meer kan worden gestroomlijnd. Dat zou de regeling voor de advocaat overzichtelijker maken; daardoor zouden ook de handhaving en het toezicht op de naleving van de Verordening minder menskracht kosten. De nieuwe Verordening bevat een groot aantal bepalingen die voorheen waren opgenomen in uitvoeringsbesluiten en de zogenaamde Erkenningsregeling. In art.1 van de Verordening staat zo precies mogelijk aangegeven met welke activiteiten opleidingspunten kunnen worden behaald.

Profiel van de Orde

De Nederlandse Orde van Advocaten dateert van 1952. Voor die tijd waren alleen de lokale Ordes en hun Raden van Toezicht wettelijk geregeld. Er was wel een Nederlandse Advocatenvereniging, maar daarbij waren niet alle advocaten aangesloten. Anders dan de Orde had de Advocatenvereniging geen verordenende bevoegdheid. In 1952 trad de Advocatenwet in werking. Elke advocaat die in Nederland op het tableau wordt ingeschreven, wordt sedertdien automatisch lid van de Nederlandse Orde en van zijn (of haar) plaatselijke Orde. Zowel de landelijke als de lokale Orden zijn publiekrechtelijke lichamen. Hun bevoegdheden staan in de Advocatenwet geregeld. Artikel 26 van deze wet geeft de Algemene Raad en de Raden van Toezicht de opdracht *tot het nemen van alle maatregelen* die kunnen bijdragen tot de bevordering van een behoorlijke praktijkuitoefening door advocaten. Deze opdracht loopt als een rode draad door alle activiteiten van de Orde heen.

De Orde wordt bestuurd door de Algemene Raad. Deze bestaat op dit moment uit 8 advocaat-leden, voorzitter is de algemeen deken. De Algemene Raad wordt gekozen door een College van Afgevaardigden. De (75) leden van het College worden op hun beurt gekozen door de leden van de negentien plaatselijke Orden. Elke plaatselijke Orde wordt bestuurd door de eigen Raad van Toezicht. Tussen de landelijke en plaatselijke Orden bestaat geen hiërarchische relatie, de laatste zijn autonoom. Wel stemt de Algemene Raad zijn landelijke beleid nauw af op het plaatselijke. Bovendien hebben sommige arrondissementen initiatieven ontwikkeld in de richting van informele grensoverschrijdende samenwerking. De Algemene Raad heeft in 1999 een onderzoek op dat gebied ondersteund. De Raad zoekt ook naar mogelijkheden om de plaatselijke Orden desgewenst bij hun controlerende en andere taken meer assistentie te verlenen. Om het afstemmingsproces tussen plaatselijke Orden en de Nederlandse Orde te bevorderen hebben de meeste lokale dekens ook zitting in het College van Afgevaardigden, waar veel van het landelijke beleid tot stand komt.

De taken van de Algemene Raad zijn verdeeld over een aantal portefeuilles. Zij hebben zonder uitzondering te maken met de functie van de Orde als publiekrechtelijk lichaam: het opstellen van verordeningen of andere regels voor advocaten, de zorg voor de tuchtrechtspraak, het adviseren van de overheid over nieuwe wetsontwerpen, de verbetering van de kwaliteit van advocatendiensten door voorlichting aan de kantoren, en opleiding.

Het beleid van de Algemene Raad wordt voorbereid en uitgevoerd door het Bureau van de Orde in Den Haag. Voor een overzicht van de Orde-medewerkers zie pagina 28 en 29.

Jaarlijks presenteert de Algemene Raad het College een activiteitenplan voor het nieuwe jaar, met de daarvoor geraamde kosten. De uitgaven van de Orde worden voor een belangrijk deel gedekt door de financiële bijdragen van de leden. Die is gebaseerd op de hoogte van het praktijkinkomen. Het minimumbedrag is op dit moment f 300, het maximum f 1600 per jaar. Het College stelt die bedragen vast, evenals de raming, de jaarrekening en de verordeningen. Het heeft op die manier binnen de Orde een belangrijke controlerende en wetgevende functie.

Algemene Raad en Bureau van de Orde

Samenstelling Algemene Raad en Bureau van de Orde per 1 april 2000

Portefeuilles Algemene Raad

Algemene Zaken
(w.o. buitenland)[

]

Financiën[
]

Gefinancierde Rechtshulp/
Asielzaken

Beroeps- en Gedragsregels[
]

Rechtspraak[
]

Rechtsgebieden/
Public Affairs

Communicatie[
]

Opleiding[
]

Algemene Raad

P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt
Algemeen deken[

]

M.W. Guensberg
wnd. deken

J.H.M. Nijhuis[
]

J.H. Brouwer[
]

J.M.F.X. van Veggel[
]

W.E. Merens[
]

A.S. Fransen van de Putte[
]

A. Gerritsen-Bosselaar[
]

Organisatie Bureau

-F. Heemskerk
Algemeen secretaris
-A.K. Tellegen
Bureau Algemene Zaken

J.D. Pronk
Bureau Financiën

E.E. Minkjan
Afdeling Juridische Zaken

[
]

D. de Snoo
Afdeling Rechtspraak

F. Heemskerk[
]

M.E.M. van Nispen tot Pan
Afdeling Communicatie

I.M. van Verschuer-Huls
Afdeling Opleiding

De portefeuillevindeling binnen de Algemene Raad en de organisatie van het Bureau zijn nauw op elkaar afgestemd zoals blijkt uit bovenstaand schema.

Op 1 januari 2000 traden twee leden van de Algemene Raad af, te weten mrs W.M. Poelmann (Arnhem) en H.E.G. van der Flier (Den Bosch), respectievelijk portefeuillehouders Beroeps- en gedragsregels en Rechtspraak. Het College van Afgevaardigden verkoos op 24 november 1999 mr J.H. Brouwer (Apeldoorn) als mr Poelmann's opvolger. De portefeuilles Rechtspraak en Praktijkondersteuning zijn samengevoegd tot de portefeuille Rechtspraak, die wordt bestuurd door mr Van Veggel.

Samenstelling van het Bureau

Samenstelling van het Bureau per 1 april 2000

Algemeen secretariaat

Mr. F. Heemskerk, algemeen secretaris
Mw mr. B.J. van Dorp, stafmedewerker public affairs
Mw E.W. Langelaan, medewerker algemeen secretaris
Mw W.M. Davis, medewerker public affairs

Bureau Algemene Zaken

Mw mr. A.K. Tellegen, hoofd
Mw D. Ball, medewerker
Mw A.A. van Wingerden, receptie/telefooncentrale
Mw J.G. Knoester, receptie/telefooncentrale
Mw P.J. Eikelenboom, huishoudelijke dienst
Mw P.S. Mascarenhas, huishoudelijke dienst

Bureau Financiën

J.D. Pronk, stafdirecteur financiën en interne zaken
E.W.T. Oltmans, stafmedewerker
F. Hessing, salarisadministrateur
Mw S. Hartman, medewerker
Mw P. Knoester, medewerker
P.J.M. de Waal, medewerker

Afdeling Juridische Zaken

Mw mr. E.E. Minkjan, hoofd (wnd. algemeen secretaris)
Mr. P.P.M. Vester, stafmedewerker
Stafmedewerker regelgeving opleiding (vacature)
Mw N.M. van Doornik, medewerker
Mw L.H. Mellegers, medewerker

Afdeling Communicatie

Drs. M.E.M. van Nispen tot Pannerden, hoofd
Mw V.F. de Leeuw, stafmedewerker
Mw drs. E. Neuman, medewerker

Afdeling Rechtspraak

Mr. D. de Snoo, hoofd
H.J.W. van den Bovenkamp, stafmedewerker
Mw mr. E.M. Jacobs, stafmedewerker
Mw mr. L.B. Vossenbergh-Ferdinandus, stafmedewerker
Mw R. de Boer, medewerker
Mw E.E. Slager, medewerker

Afdeling Opleiding

Mw mr. I.M. van Verschuer-Huls, hoofd
Mw mr. W.M.A. Kooderings Clémens, stafmedewerker
Mw mr. M.D. Vreugdenhil, stafmedewerker
Mw E.M.L.F. Bloemen, medewerker
R.J. Boerhave, medewerker
Mw M. Boon, medewerker
Mw E.M. Braakman, medewerker
Mw M.A.M. Groenhuijsen, medewerker
Mw F. Jongmans, medewerker
Mw M. Jooren, medewerker
Mw M.J. Kuiper, medewerker
Mw M. Maas, medewerker
Mw F. van der Niet, medewerker

Voor e-mailadressen zie Vademecum Advocatuur deel 1, pagina 1 t/m 3.

Financiën

De hier weergegeven Balans is net als de Staat van baten en lasten ontleend aan het Financieel Verslag 1999 dat door het College van Afgevaardigden werd goedgekeurd op 31 maart 2000.

Uit de Staat van baten en lasten blijkt dat de inkomsten van de Orde in het afgelopen jaar 5 procent hoger waren dan geraamd. Dat was het gevolg van de sterkere stijging van het aantal advocaten, een gemiddeld hogere financiële bijdrage per advocaat en het hogere aantal deelnemers aan de Beroepsopleiding. Daarnaast bleven de uitgaven ruim 1 procent achter bij de raming. De buitengewone baten waren met name het gevolg van de vrijval van een getroffen voorziening voor het eventueel verschuldigd zijn van BTW over de vergoedingen aan de griffiers van de tuchtcolleges. In 1999 gaf het Ministerie van Financiën na jaren uitsluitel over deze kwestie: over de vergoedingen behoeft voortaan geen BTW te worden betaald.

Van het positieve resultaat over 1999 zal het bedrag dat het *normvermogen* van de Orde te boven gaat aan de leden worden uitgekeerd in de vorm van een korting op de financiële bijdrage voor 2000. Onder normvermogen wordt in dit verband verstaan 40 procent van een deel van de voor 2000 geraamde vaste kosten. De korting op de leden-bijdrage zal 14 procent bedragen, oftewel f 1.4 mln.

Balans per 31 december 1999

Bedragen x f 1.000

	1999	1998
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	759	807
Financiële vaste activa	<u>3.614</u>	<u>2.492</u>
	4.373	3.299
Vlottende activa		
Vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	1.600	1.370
Liquide middelen	<u>7.300</u>	<u>7.367</u>
	<u>8.900</u>	<u>8.737</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>13.273</u>	<u>12.036</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen	3.746	3.360
Fonds en voorzieningen	2.441	3.217
Overige schulden en vooruitontvangen bedragen	<u>7.086</u>	<u>5.459</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>13.273</u>	<u>12.036</u>

Staat van baten en lasten over 1999

Bedragen x f 1.000

	Raming 1999	Uitkomst 1999	Uitkomst 1998
Baten			
Financiële bijdrage	9.553	9.901	9.177
Inkomsten uit opleidingen	7.770	8.382	7.718
Overige inkomsten	1.034	947	1.140
Rente inkomsten	<u>275</u>	<u>394</u>	<u>343</u>
TOTAAL BATEN	18.632	19.624	18.378
Lasten			
1.1 <i>Organen der Orde*</i>	325	288	290
1.2 <i>Bureaunkosten*</i>	1.982	1.927	1.653
1.3 <i>Rechtsgebieden buitenland</i>	<u>459</u>	<u>327</u>	<u>312</u>
1. Algemene Zaken	2.766	2.542	2.255
2. Juridische Zaken	2.863	3.420	2.855
3. Communicatie	2.311	2.022	1.911
4. Rechtspraktijk	2.112	1.684	1.748
5.1 <i>Beroepsopleiding</i>	6.253	6.583	6.194
5.2 <i>Voortgezette Stagiaire Opleiding</i>	649	866	873
5.3 <i>Orde cursussen</i>	859	740	760
5.4 <i>Verplichte Permanente Opleiding</i>	372	178	300
5.5 <i>Stagiaire aangelegenheden</i>	<u>96</u>	<u>110</u>	<u>82</u>
5. Opleiding	<u>8.429</u>	<u>8.577</u>	<u>8.209</u>
TOTAAL LASTEN	18.481	18.245	16.978
Resultaat uit gewone activiteiten	151	1.379	1.400
Buitengewone baten/lasten	<u>0</u>	<u>411</u>	<u>-113</u>
Resultaat	151	1.790	1.287
Resultaatbestemming			
Vermogenspendel	0	1.404	1.191
Toevoeging aan het eigen vermogen	<u>151</u>	<u>386</u>	<u>96</u>
	151	1.790	1.287

* Na doorberekening naar de posten 2 t/m 5

De balie in cijfers

Aantallen advocaten in Nederland

Arrondissement	totaal
Alkmaar	199
Almelo	203
Amsterdam	2.720
Arnhem	557
Assen	141
Breda	494
Dordrecht	177
Den Haag	1.233
Groningen	235
Haarlem	341
Den Bosch	576
Leeuwarden	157
Maastricht	351
Middelburg	120
Roermond	180
Rotterdam	1.292
Utrecht	920
Zutphen	237
Zwolle	279
Totaal	10.406

Groei van de Balie

Jaar	Totaal	Jaarlijkse stijging in %
1920	877	
1947	1.509	
1970	2.063	
1980	3.726	
1985	4.975	
1990	6.381	
1995	8.264	4,2
1996	8.757	6,0
1997	9.252	5,7
1998	9.872	6,7
1999	10.406	5,4

Jaarlijks beëdigde stagiaires

Arrondissement	1995	1996	1997	1998	1999
Alkmaar	7	16	10	12	11
Almelo	16	18	17	18	12
Amsterdam	163	187	211	262	281
Arnhem	31	36	41	60	36
Assen	12	4	11	11	19
Breda	31	37	28	34	31
Dordrecht	10	13	11	18	13
Den Haag	85	80	86	98	141
Groningen	8	16	13	13	13
Haarlem	13	15	25	19	19
Den Bosch	28	45	41	40	59
Leeuwarden	9	15	11	9	12
Maastricht	27	17	13	25	18
Middelburg	11	6	10	12	6
Roermond	9	8	17	14	17
Rotterdam	113	109	119	114	137
Utrecht	51	58	73	83	81
Zutphen	8	12	21	14	12
Zwolle	9	19	19	25	27
Totaal	641	711	777	881	945

Kantoren en kantooromvang

Aantal advocaten per kantoor *	1	2-5	6-20	21-60	>60	totaal
Alkmaar	33	30	9	0	0	72
Almelo	31	25	9	1	0	66
Amsterdam	288	183	69	9	11	560
Arnhem	83	57	12	6	0	158
Assen	19	28	6	0	0	53
Breda	63	60	21	1	0	146
Dordrecht	23	22	8	0	0	53
Den Haag	156	132	36	3	2	329
Groningen	43	32	8	1	0	84
Haarlem	58	50	11	1	0	120
Den Bosch	63	82	16	3	0	164
Leeuwarden	30	22	6	0	0	58
Maastricht	66	56	13	0	0	135
Middelburg	20	22	4	0	0	46
Roermond	19	27	11	0	0	57
Rotterdam	120	111	30	7	2	270
Utrecht	112	118	37	1	1	269
Zutphen	38	36	12	0	0	86
Zwolle	41	40	9	1	0	91
Totaal aantal kantoren	1.306	1.134	327	34	16	2.817
Totaal aantal advocaten	1.306	3.317	3.063	1.082	1.638	10.406

* In dit overzicht wordt een lokale kantoorvestiging als kantoor gerekend.

Samenvatting van de 38 wetgevingsadviezen door de Orde uitgebracht in de periode van 1 maart 1999 tot 1 maart 2000

Tenzij anders vermeld zijn de hier aangeduide Orde-adviezen gericht aan de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer.

De adviezen op het gebied van het vennootschaprecht zijn uitgebracht door de gecombineerde commissie vennootschapsrecht van de Orde en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie. Zij kunnen worden opgevraagd bij het Bureau van de Orde (070 - 3353568) onder vermelding van datum en nummer. Zij zijn tevens te vinden op BalieNet (www.balienet.nl) en op de Orde-website (www.advocatenorde.nl) onder vermelding van datum en nummer.

STRAFRECHT

1. CONCEPT-WETSVOORSTEL STRAFBAARSTELLING WITWASSEN

Orde-advies (Minister van Justitie)

Voorwaardelijk opzet als voorwaarde voor vervulling van de delictsomschrijving moet uitdrukkelijk worden uitgesloten. Onduidelijk is of advocaten in strafzaken op basis van het voorgestelde wetsartikel het risico lopen van een strafrechtelijke vervolging. Bij de verdere voorbereiding van het wetsvoorstel moet aandacht worden besteed aan de honorering van advocaten in strafzaken.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is in behandeling bij de Raad van State.

16 maart 1999, nr. 246

2. INITIATIEF-WETSVOORSTEL TOT INVOERING VAN STRAFVERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN BIJ GEWELDDDELICTEN (26 295)

Orde-advies

Het wetsvoorstel dient niet tot wet te worden verheven. De bestaande strafbepalingen over mishandeling bieden voldoende mogelijkheden om de in de maatschappij levende normen over de ontoelaatbaarheid van zinloos geweld via de straftoemeting tot uitdrukking te brengen.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is nog bij de Tweede Kamer in behandeling.

29 maart 1999, nr. 247

3. CONCEPT-BESLUIT BEWAREN EN Vernietigen PROCESSEN-VERBAAL

Orde-advies (Minister van Justitie)

Het besluit dient te worden aangevuld met een regeling die voorziet in maximale bewaartermijnen en in eenduidige geformuleerde toetsingsmomenten. De voorgestelde regeling doet afbreuk aan de vaste jurisprudentie die inhoudt dat een verschoningsgerechtigde zelf moet kunnen bepalen waartoe zijn verschoningsrecht zich uitstrekt.

Stand van zaken

Het besluit is op 1 februari 2000 in werking getreden.

13 april 1999, nr. 249

4. WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE REGELINGEN OVER DE WAARBORGEN ROND DE VERVOLGING (26 436)

Orde-advies

Toekenning van rechten aan slachtoffers van delicten en andere belanghebbenden mag de waarborgen voor de verdachte niet beperken. Derhalve moet geen recht van beklag worden ingevoerd tegen de rechterlijke beslissing dat de zaak geëindigd is (artikel 36 Sv). Het belang van een beklagrecht tegen het transigeren van een overtreding is onvoldoende aangetoond.

Stand van zaken

Het Orde-advies leidde tot een Nota van Wijzigingen.

20 april 1999, nr. 250 (zie ook Orde-advies aan Minister van Justitie d.d. 11 juni 1998, nr. 224)

5. CONCEPT-WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 540 E.V. WETBOEK VAN STRAFVORDERING EN CONCEPT-WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE GEMEENTEWET (BESTUURLIJKE OPHOUDING)

Orde-advies (Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken)

Invoering van het wetsvoorstel is ongewenst zolang niet is voorzien in rechtswaarborgen die onschuldige burgers uitsluiten van vrijheidsontneming. In geen van beide wetsvoorstellen zijn voorzieningen getroffen voor rechtsbijstand.

Stand van zaken

De Eerste Kamer heeft een gewijzigd wetsvoorstel in behandeling. Zie verder nr. 275.

2 juni 1999, nr. 252

6. WETSVOORSTELLEN INZAKE CORRUPTIE-WETGEVING (26 468 EN 26 469)

Orde-advies

Aan de fundamentele bezwaren die de Orde al eerder heeft geuit is nauwelijks tegemoet gekomen. Zo kan nog steeds discussie ontstaan over de vraag of een gunst in privé is verleend. Communautaire subsidiefraude is apart strafbaar gesteld terwijl op misbruik van Nederlandse subsidies alleen een bestuursrechtelijke sanctie is gesteld. Dit onderscheid in sanctionering is niet te rechtvaardigen.

Stand van zaken

De Tweede Kamer beraadt zich.

17 juni 1999, nr. 254 (Zie ook het Orde-advies aan Minister van Justitie d.d. 28 augustus 1998, nr. 232)

7. CONCEPT-WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE BIJZONDERE WET OPNEMINGEN IN PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN

Orde-advies (Minister van Justitie)

De beslissing een betrokkene in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen moet voorbehouden zijn aan een rechter en niet komen te liggen bij een behandelaar. Bovendien moet het wetsvoorstel voorzien in de ambtshalve toevoeging van een raadsman.

Stand van zaken

Binnenkort beraadt de Ministerraad zich over het wetsvoorstel.

8 september 1999, nr. 258

8. REGERINGSSTANDPUNT WETTELIJKE STRAFMAXIMA (26 564)

Orde-advies (Minister van Justitie)

Aanscherpingen van strafbaarstellingen moeten zijn gegrond op de ernst van het feit en behoren niet op maatschappelijke commotie rondom één of meer incidenten te worden gebaseerd. Toe te juichen valt dat enkele verouderde bepalingen uit het Wetboek van Strafrecht worden geschrapt.

Stand van zaken

Er is nog geen wetsvoorstel ingediend.

8 september 1999, nr. 259

9. CAMERA'S IN DE RECHTSZAAL (26 200 VI, nr. 47)

Orde-advies

De verdachte en de overige procesdeelnemers moeten uitdrukkelijk instemmen met het toelaten van TV-opnames in de zittingszaal. Indien de verdachte hierin niet toestemt moet de camera uit de zaal worden geweerd, tenzij de rechter vindt dat er genoeg zwaarwegende redenen zijn om anders te beslissen.

Stand van zaken

Het onderwerp zal in het algemeen overleg worden besproken.

4 oktober 1999, nr. 263

10. WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN STRAFBAARSTELLING VAN ART. 141 SR (26 519)

Orde-advies

De noodzaak tot deze wetswijziging is onvoldoende aangetoond. Het wetsvoorstel leidt tot een radicale uitbreiding van de strafrechtelijke aansprakelijkheid: allen die openlijke geweldpleging bevorderen of gemakkelijk maken worden door het wetsvoorstel binnen het bereik van de strafbaarstelling gebracht. Het is principieel onjuist om bewijsproblemen te willen oplossen door de materieel-strafrechtelijke aansprakelijkheid te verruimen.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is in februari 2000 door de Tweede Kamer aangenomen.

4 oktober 1999, nr. 264

(zie ook Orde-advies aan Minister van Justitie d.d. 12 maart 1998, nr. 218)

11. UITWISSELING OM/ADVOCATUUR

Orde-advies (College van Procureurs-Generaal)

Het verdient aanbeveling om aankomend Officieren van Justitie drie maanden stage te laten lopen op een advocatenkantoor alvorens hen opsporingsbevoegdheid te geven. Dit verhoogt de kwaliteit en leidt tot een beter begrip van de posities over en weer in het strafproces.

Stand van zaken

Het advies is onderwerp van overleg tussen de Orde en het College van Procureurs-Generaal.

2 oktober 1999, nr. 268

12. RAPPORT TIJDELIJKE COMMISSIE EVALUATIE OPSPORINGSMETHODEN (26 269)

Orde-advies

De deskundigheid van de deelnemers in het strafproces in de geoorlooftheid van bepaalde opsporingsmethoden moet worden bevorderd. Daarom moeten de beslissingen van de Centrale Toetsingscommissie openbaar worden gemaakt.

Rechtmatigheidsgetuigen moeten ook in de toekomst ter zitting kunnen worden gehoord. Een getuige met wie het Openbaar Ministerie beschermingsmaatregelen afsprekt moet zich van de bijstand van een raadsman kunnen voorzien.
Stand van Zaken
De Tweede Kamer beraadt zich.
1 november 1999, nr. 267

[13. GEDRAGSCODE OPENBAAR MINISTERIE](#) [Orde-advies \(College van Procureurs-Generaal\)](#)

Het is toe te juichen dat het Openbaar Ministerie zich binnen eigen kring bezint op vragen van beroepsethiek en moraal. De gedragscode bevat echter zoveel open normen dat het gevaar bestaat dat zij in de praktijk niet voldoende hanteerbaar blijkt te zijn.

[Stand van zaken](#)

Het advies is onderwerp van overleg tussen de Orde en het College van Procureurs-Generaal.
10 november 1999, nr. 270

[14. CONCEPT-WETVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WETBOEKEN VAN STRAFRECHT EN STRAFVORDERING OVER DE HERSTELMOGELIJKHEID VAN VORMFOUTEN BIJ VORDERINGEN TOT VERLENGING VAN DE TERBESCHIKKINGSTELLING EN DE MAATREGEL TOT PLAATSING IN EEN INRICHTING VOOR JEUGDIGEN](#)

[Orde-advies \(Ministerie van Justitie\)](#)

De bestaande regeling voldoet in de praktijk. Inbreuken op de waarborgen waarmee de terbeschikkingstelling en verlenging zijn omgeven mogen niet op een aantal bedrijfsongevallen in de praktijk worden gebaseerd.

[Stand van zaken](#)

De minister beraadt zich.
23 november 1999, nr. 273

[15. WETVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ART. 540 E.V. WETBOEK VAN STRAFVORDERING EN TOT WIJZIGING VAN DE GEMEENTEWET \(BESTUURLIJKE OPHOUDING BIJ GROOTSCHALIGE ORDEVERSTORINGEN, 26 825 EN 26 735\)](#)

[Orde-advies](#)

Een geïntegreerd wetsvoorstel was beter geweest. Dat zou nadrukkelijk dwingen tot beantwoording van de vraag of de introductie van de bestuurlijke ophouding als verruiming van de rechterlijke bevelen tot handhaving van de openbare orde en als verruiming van artikel 141 Sr, noodzakelijk is. In de regeling van de rechterlijke bevelen tot handhaving van de openbare orde moet de toevoeging van de raadsman worden opgenomen.

[Stand van zaken](#)

De wetsvoorstellen zijn bij de Tweede Kamer in behandeling.
26 november 1999, nr. 275 (Zie ook het Orde-advies aan Minister van Justitie en Minister van Binnenlandse Zaken d.d. 2 juni 1999, nummer 252)

[16. VASTSTELLING MODEL HUISREGELS VOOR DE PENITENTIAIRE INRICHTINGEN](#)

[Orde-advies \(Ministerie van Justitie\)](#)

Ter wille van de rechtszekerheid en ter voorkoming van nodeloos en tijdrovend overleg moet een uniforme bezoek- en telefoonregeling worden vastgesteld, waarbij zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de functie van de raadsman.

[Stand van zaken](#)

Bij de evaluatie van de Huisregels zal het Orde-advies worden betrokken.
6 december 1999, nr. 276

[17. VOORSTEL VAN WET BEVORDERING INTEGRITEITSBEOORDELING DOOR HET OPENBAAR BESTUUR \(BIBOB\) \(26 883\)](#)

[Orde-advies \(Minister van Binnenlandse Zaken\)](#)

De instelling van het bureau BIBOB voegt niet veel toe aan de bestaande mogelijkheden om criminaliteit te bestrijden en te voorkomen. Nader onderzoek naar (combinaties van) alternatieven is noodzakelijk alvorens tot de instelling van een nieuw bureau te komen.

[Stand van zaken](#)

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel in behandeling.
13 januari 2000, nr. 278 (Zie ook het Orde-advies aan Minister van Binnenlandse Zaken d.d. 7 oktober 1997, nr. 207)

[18. ONTWERP-BESLUIT DNA-ONDERZOEK IN STRAFZAKEN EN NOTA VAN WIJZIGING \(26 271 NR 7\)](#)

[Orde-advies \(ook Minister van Justitie\)](#)

Met het ontwerp-besluit kan de Orde zich op hoofdlijnen verenigen. Tegen de Nota van Wijziging heeft de Orde evenwel grote bezwaren. De mogelijkheid DNA-onderzoek te verrichten is nu veel te ruim geworden. Onderzoek uitsluitend op last van de Officier van Justitie acht de Orde ongewenst.

Stand van zaken

De Minister en de Vaste Kamercommissie beraden zich.

11 februari 2000, nr. 282

(Zie ook het Orde-advies aan Minister van Justitie van 19 september 1997, nummer 203 en het Orde-advies van 27 januari 1999, nr. 239)

19. CONCEPT-RAPPORT TBS MET VOORWAARDEN, KNELPUNTEN EN OPLOSSINGEN

Orde-advies (Minister van Justitie)

De Orde heeft waardering voor de ontworpen regeling. Wel verdient het aanbeveling de protocollen minder gedetailleerd te omschrijven. Daardoor kunnen ook initiatieven waarin de protocollen niet voorzien, tot ontwikkeling komen.

Stand van zaken

De Minister beraadt zich.

22 februari 2000, nr. 284

20. WETSVOORSTEL TOT AANPASSING VAN ENIGE BEPALINGEN IN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING (REPARATIEWET, 26 706)

De voorgestelde wijzigingen van de artt. 23 en 24 hebben betrekking op alle Raadkamerprocedures. Dit is ongewenst. Verder moet worden onderzocht of het wetsvoorstel in de gevallen die aan de Raadkamer moeten worden voorgelegd, verandering brengt.

Stand van zaken

De kamer beraadt zich.

22 februari 2000, nr. 285

VENNOOTSCHAPSRECHT

21. CONCEPT WETSVOORSTEL DOCUMENTATIE VENNOOTSCHAPPEN

Orde-advies (Minister van Justitie)

Aan het wetsvoorstel bestaat duidelijk behoefte. Wel dient het op een aantal punten nog te worden aangescherpt. De privacy moet bijvoorbeeld beter worden gewaarborgd.

Stand van zaken

De minister beraadt zich.

6 maart 1999, nr. 245

22. INVOERING VAN EEN REGELING VOOR DE VERVANGING VAN VERLOREN GEGANE AANDEELBEWIJZEN EN INTREKKING VAN DE EFFECTENVERNIEUWINGSBRIEF (26 133)

Orde-advies

De Effectenvernieuwingswet geeft een uitgebreide regeling voor effecten die verloren zijn gegaan. Het is niet wenselijk deze wet te vervangen door een regeling die uitsluitend op de verloren gegane bewijzen van aandelen aan toonder betrekking heeft.

Stand van zaken

Het voorstel is in vrijwel ongewijzigde vorm door de Tweede Kamer aanvaard.

29 maart 1999, nr. 248

23. ONTWERP-VOORSTEL 14E EUROPESE RICHTLIJN INZAKE ZETELVERPLAATSING

Orde-advies (Minister van Justitie)

De Richtlijn dient zich voorlopig te beperken tot naamloze vennootschappen. Zij laat teveel onzekerheid bestaan indien alleen de werkelijke zetel wordt verplaatst. Omdat het begrip registered office niet in alle lidstaten dezelfde betekenis heeft wordt implementatie in de nationale wetgeving bemoeilijkt.

Stand van zaken

Er ligt een ontwerp richtlijn bij de Europese Commissie.

13 juli 1999, nr. 255

24. WETSVOORSTEL REGISTRATIEDATUM (26 668)

Orde-advies

De Orde onderschrijft de mogelijkheid een registratiedatum in te voeren waarop aandeelhouders zich als zodanig kunnen aanmelden. In het huidige voorstel kan alleen de Algemene vergadering van aandeelhouders het bestuur tot invoering van een registratiedatum machtigen. Het verdient aanbeveling ook de Raad van Commissarissen die bevoegdheid te verlenen.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is in vrijwel ongewijzigde vorm door de Tweede Kamer aanvaard.

19 oktober 1999, nr. 262

25. WETSVOORSTEL BETREFFENDE DE INVOERING VAN DE EURO (26 823)

Orde-advies

Een aantal technisch-juridische punten behoeft verbetering. Daarvoor worden enkele concrete voorstellen gedaan.

Stand van zaken

Het Orde-advies was voor de Vaste Commissie aanleiding tot het stellen van vragen.

5 november 1999, nr. 271

MEDEDINGINGSRECHT

26. CONCEPT-WETSVOORSTEL VERGELIJKENDE RECLAME

Orde-advies (Minister van Justitie)

Met het concept-wetsvoorstel is de richtlijn nr. 97/55/EG op deugdelijke wijze in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

Stand van zaken

De minister beraadt zich.

9 februari 2000, nr. 283

ARBEIDSRECHT

27. WETSVOORSTEL AANPASSING ARBEIDSDUUR (26 358)

Orde-advies

Het wetsvoorstel is een te grote inbreuk op de contractsvrijheid, vooral waar het de uitbreiding van de contractsuren betreft. Het criterium zwaarwegend bedrijfsbelang of dienstbelang kan beter worden vervangen door het criterium indien op grond van door de werkgever te [stellen en zo nodig te bewijzen omstandigheden dit redelijkerwijs niet van hem kan worden gevergd](#).

Stand van zaken

In het gewijzigd voorstel van wet zoals dat naar de Eerste Kamer is verzonden, is de mogelijkheid geopend bij (onder andere) CAO af te wijken van de regeling over de uitbreiding van de arbeidsuren.

3 mei 1999, nr. 251

VREEMDELINGENRECHT

28. CONCEPT-WETSVOORSTEL NIEUWE VREEMDELINGENWET

Orde-advies (Staatssecretaris van Justitie)

Door de invoering van de enkele status komen de rechtswaarborgen voor de asielaanvrager in het gedrang. Het afschaffen van de bezwarenfase in asielzaken legt zoveel extra druk op de advocatuur dat wezenlijke aanpassing van het vergoedingensysteem nodig is. Omdat verschillende aspecten bij AMvB moeten worden geregeld is de reikwijdte van het voorstel niet duidelijk.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel Nieuwe Vreemdelingenwet 2000 (zie nr. 29 hierna) is bij de Tweede Kamer in behandeling.

7 juni 1999, nr.253

29. WETSVOORSTEL VREEMDELINGENWET 2000 (26 732)

Orde-advies

Met de onderbrenging van de enkele status in het reguliere vreemdelingenrecht is aan de essentie van de eerder door de Orde geuite kritiek op dit punt, niet tegemoetgekomen. De bezwaren tegen de afschaffing van de bezwaarfase zijn onvoldoende weerlegd.

Stand van zaken

De Tweede Kamer beraadt zich.

25 november 1999, nr. 274

VERZEKERINGSRECHT

30. CONCEPT NOTA VAN WIJZIGING INZAKE TITEL 7.17 (VERZEKERING) EN TITEL 7.18 (LIJFRENTE) VAN HET NIEUW BURGERLIJK WETBOEK (19 529)

Orde-advies (de Minister van Justitie)

De Orde is geen voorstander van de mogelijkheid om rechtstreeks betaling te vorderen van de verzekeraar van de aansprakelijke partij.

Stand van zaken

Het Orde-advies leidde tot een aantal aanpassingen. Het wetsvoorstel is naar de Raad van State gezonden.

16 juli 1999, nr. 256

FAILLISEMENTSRECHT

31. CONCEPT-WETSVORSTEL WIJZIGING FAILLISEMENTSWET (VEREENVOUDIGDE AFWIKKELING FAILLISEMENT)(22 942)

[Orde-advies \(Minister van Justitie\)](#)

De Orde kan zich op hoofdlijnen met het wetsvoorstel verenigen. Het is wenselijk dat voor de praktijk van de oneigenlijke opheffing een wettelijke grondslag wordt gecreëerd.

[Stand van Zaken](#)

Het wetsvoorstel is naar de Raad van State gezonden.

22 september 1999, nr. 261

32. CONCEPT-WETSVORSTEL WIJZIGING FAILLISEMENTSWET I.V.M. BEVORDERING EFFECTIVITEIT SURSEANCE VAN BETALING EN FAILLISEMENT (MDW-PROJECT)

[Orde-advies \(Ministerie van Justitie\)](#)

Het wetsvoorstel gaat aan belangrijke arbeidsrechtelijke aspecten voorbij. Zolang bij faillissement ontslag bijvoorbeeld eenvoudiger is dan in geval van surseance, is de kans op een geslaagde doorstart in surséance verhoudingsgewijs gering.

[Stand van zaken](#)

De Raad van State bereidt thans zijn advies over het concept-wetsvoorstel voor.

13 januari 2000, nr. 279

FAMILIERECHT

33. WET OPENSTELLING HUWELIJK (26 672)

[Orde-advies](#)

Er zijn complicaties van internationaal-privaatrechtelijke aard: alvorens het voorstel te aanvaarden zou de Staatscommissie voor IPR moeten worden geraadpleegd. Ook ware het beter de ervaringen met het geregistreerd partnerschap af te wachten. Omzetting van een huwelijk in geregistreerd partnerschap is ongewenst zolang niet zeker is of de belangen van de zwakkere partij zijn gewaarborgd.

[Stand van zaken](#)

De Vaste Kamercommissie heeft het advies in haar verslag betrokken.

27 oktober 1999, nr. 265

34. WETSVORSTEL ADOPTIE DOOR PERSONEN VAN HETZELFDE GESLACHT. (26 673)

[Orde-advies](#)

Aan de voorwaarde dat moet vaststaan dat het kind niets meer van zijn ouders heeft te verwachten is nauwelijks te voldoen. Naast het wetsvoorstel Openstelling Huwelijk, dat tezamen met dit voorstel wordt behandeld, zijn nog diverse andere voorstellen in voorbereiding die op de onderhavige materie betrekking hebben. Met het oog op de homogeniteit zouden alle voorstellen gezamenlijk moeten worden behandeld.

[Stand van zaken](#)

Het wetsvoorstel is nog bij de Tweede Kamer in behandeling.

27 oktober 1999, nr. 266

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

35. CONCEPT-WETSVORSTELLEN ORGANISATIE EN BESTUUR GERECHTEN EN RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK

[Orde-advies \(Minister van Justitie\)](#)

De samenleving is gediend met een goed georganiseerde rechterlijke macht. De Orde stelt zich daarom positief tegenover het concept voorstel op. Dit neemt niet weg dat de waarborgen voor de rechterlijke onafhankelijkheid nog aan nadere beschouwing moeten worden onderworpen. De NVvR zou haar huidige adviesfunctie moeten behouden.

[Stand van zaken](#)

De Ministerraad heeft in februari 2000 overeenstemming bereikt over de twee wetsvoorstellen.

4 november 1999, nr. 269

36. CONCEPT LANDELIJK REGLEMENT VOOR DE CIVIELE ROL BIJ DE RECHTBANKEN

[Orde-advies](#)

Het voornaamste punt van kritiek dat thans nog resteert is de ongenormeerde rechterlijke bevoegdheid om pleidooi te weigeren. Dit is strijdig met de artt. 20-21 en 144 Rv en wellicht ook met artikel 6 EVRM.

[Stand van zaken](#)

Het concept is voor verder commentaar aan de lokale Orden voorgelegd.

24 november 1999, nr. 272

BESTUURSRECHT

37. VOORONTWERP VIERDE TRANCHE ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Orde-advies (Minister van Justitie)

De bevoegdheid van de Officier van Justitie als sanctionerend overheidsorgaan op bestuursrechtelijke voet moet in duidelijker normen worden vastgelegd. Dit zou kunnen in de voorgestelde regeling op het punt van de bestuurlijke boeten. Een dergelijke algemene regeling zou bovendien het kader bieden voor een bestuurlijke transactie, wanneer in de toekomst zou blijken dat daaraan alsnog behoefte bestaat.

Stand van zaken

De Minister beraadt zich.

21 januari 2000, nr. 280

38. VOORONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE AWB (RECHTSTREEKS BEROEP)

Orde-advies (Minister van Justitie)

De Orde juicht de mogelijkheid toe de bezwaarfase op verzoek van de rechthebbenden over de slaan. Het bestuursorgaan moet het besluit daartoe ook ambtshalve kunnen nemen, als duidelijk is dat de rechthebbenden daarmee instemmen.

Stand van zaken

De Minister beraadt zich.

10 februari 2000, nr. 281

Specialisatieverenigingen en hun contactpersonen

Vereniging van Agrarisch Recht Advocaten
Mr. E.I.J. le Blanc (Utrecht)
telefoon 030 - 233 34 44

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Amsterdam
Mw mr. R.P.Y. Honig (Utrecht)
telefoon 030 - 251 69 16

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Ressort Arnhem
Mr. R.J. Voorink (Zutphen)
telefoon 0575 - 545 455

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Breda/Den Bosch
Mr. A.G.W. Verstraten (Tilburg)
telefoon 013 - 583 82 00

Vereniging Haagse Arbeidsrecht Advocaten
Mr. M.J.M.Th. Keulaerds (Den Haag)
telefoon 070 - 376 06 06

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten arr. Maastricht en Roermond
Mr. P.J. Nevelstein (Maastricht)
telefoon 043 - 350 62 00

Vereniging Noordelijke Advocaten Arbeidsrecht
Mr. P. Rollingswier (Groningen)
telefoon 050 - 314 15 12

Vereniging Rotterdamse Arbeidsrecht Advocaten
Mw mr. H.E. Meerman (Rotterdam)
telefoon 010 - 404 21 11

Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belastingkundigen
Mr. R.L.H. IJzerman (Den Haag)
telefoon 070 - 348 87 00

Vereniging voor Bouwrecht Advocaten
Mr. M.A. van Voorst van Beest (Den Haag)
telefoon 070 - 324 55 44

Vereniging van Huurrecht Advocaten*
Mr. W.G. Dormaar (Utrecht)
telefoon 030 - 212 11 11

Vereniging van Incasso Advocaten
Mr. P. van der Mersch (Rotterdam)
telefoon 010 - 241 89 00

Vereniging Informatica Recht Advocaten*
Mw mr. H.C. Hoogeveen (Amsterdam)
telefoon 020 - 553 36 00

Vereniging Insolventierecht Advocaten (INSOLAD)*
Jh.r mr. S.H. de Ranitz (Amsterdam)
telefoon 020 - 577 17 71

Nederlandse Advocaten Vereniging Internationale Handel
Mw mr. F. ten Bruggencate (Maassluis)
telefoon 010 - 599 02 97

Vereniging van Letselschade Advocaten*
Mw mr. F.H.Th. Munneke-Lourens (Alphen a/d Rijn)
telefoon 0172 - 447 070

Nederlandse Vereniging van Mediation Advocaten
Mr. C.B.J.M. Samson (Arnhem)
telefoon 026 - 353 82 11

Vereniging van Milieurecht Advocaten*
Mr. G.J.M. Cartigny (Rotterdam)
telefoon 010 - 224 04 86

Vereniging van Onteigenings-Advocaten
Mr. J.S.G. Dorhout (Groningen)
telefoon 050 - 314 06 40

Vereniging Personen- en Familierecht Advocaten*
Mr. W.H. Kester (Enschede)
telefoon 053 - 433 11 33

Vereniging van Advocaat-Scheidingsbemiddelaars*
Mr. C.A.R.M. van Leuven (Breda)
telefoon 076 - 522 52 60

Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrecht Advocaten (SSZ)
Mr. L.L.A.M. Rijpkema (Groningen)
telefoon 050 - 318 52 86

Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten*
Mr. P.W. van der Kruijs (Den Bosch)
telefoon 073 - 612 22 66

Nederlandse Vereniging voor Vervoerrecht Advocaten
Mr. R. de Haan (Rotterdam)
telefoon 010 - 413 70 00

* Deze vereniging organiseert een specialisatie-opleiding voor (aspirant) leden.